TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Giàu sang không mua được lòng người

ISSN: 2734-9195 09:37 12/11/2025

Giàu sang mà chẳng được lòng người - đó là một bi kịch âm thầm, nhưng rất thật. Còn nghèo mà được thương, được quý - ấy là hạnh phúc vô giá.

Tác giả: **Trà Bình**

Người đời thường nói: *"Giàu sang không mua được lòng người, quyền lực không giữ được niềm tin"*. Câu nói ấy giản dị mà sâu xa, đặc biệt trong thời buổi mà thước đo giá trị con người dường như bị nghiêng về phía vật chất.

Người ta dễ ngưỡng mộ một ai đó vì chiếc xe sang, ngôi nhà rộng, hay tài khoản ngân hàng dày cộp, nhưng ít khi tự hỏi: sau ánh hào quang của sự giàu sang ấy, có bao nhiêu chân tình thật sự?

Trong đạo Phật, mọi sự trên đời đều vô thường - "có sinh, có diệt". Của cải, danh vọng, địa vị... đều chỉ là những pháp hữu vi, có rồi mất, không thể mang theo khi rời cõi tạm. Thế nhưng, nhiều người mải mê chạy theo chúng, để rồi dần đánh mất những điều giản dị mà quý giá nhất: sự bình an và lòng nhân ái. Có người giàu lên bằng trí tuệ và nỗ lực, đáng được trân trọng. Nhưng cũng có người giàu nhờ mưu mẹo, chà đạp lên người khác, hay coi đồng tiền là thước đo mọi giá trị. Với những người như thế, dù có kho vàng trong tay, họ vẫn không được lòng người. Bởi lẽ, giàu sang chỉ khiến người ta "nể", chứ không khiến người ta "quý".

Một người có thể khiến người khác cúi đầu vì quyền lực, nhưng không thể khiến ai mở lòng vì sự hách dịch, kiêu căng. Trong nhà Phật có câu: *"Tài sản lớn nhất của đời người là lòng từ bi"*. Bởi lòng từ bi chính là thứ duy nhất có thể khiến người khác yêu quý, tôn trọng, và sẵn lòng đến gần.

Cổ nhân dạy: *"Giàu sang không ở nơi của cải, mà ở tâm hồn biết đủ"*. Có người đi xe hơi nhưng trong lòng nặng trĩu, sợ mất mát, sợ bị ganh ghét. Có người chỉ ngồi trên chiếc xe đạp cũ, nhưng gương mặt lại rạng rỡ vì trong lòng họ an nhiên. Giàu sang mà chẳng được lòng người - đó là cảnh nghèo trong tâm. Bởi tâm không biết yêu thương, không biết sẻ chia, thì dù nhà cao cửa rộng, vẫn chỉ là một cõi cô đơn. Một bữa cơm thịnh soạn nhưng không có nụ cười chân thành, cũng chỉ là hình thức trống rỗng.

Khi lòng người đã bị vật chất che lấp, ta dễ quên rằng của cải vốn chỉ là phương tiện. Giống như con thuyền dùng để qua sông, khi đã đến bờ, ta không cần mang theo, hãy cứ để con thuyền ở lại để người đi sau tiếp tục được qua sông. Nhưng nhiều người, vì quá đắm chìm trong tham - sân - si, nên quên mất điều ấy. Họ giữ chặt đồng tiền mà buông lơi tình người, giữ thể diện mà đánh mất nhân cách. Phật giáo dạy con người *"tu tâm - tích đức - hành thiện"*. Người có của, có quyền, nếu biết dùng tài sản để giúp đời, thì phước báu sẽ càng tăng. Còn nếu dùng của cải để khoe khoang, để khinh người, thì chẳng khác nào tự đốt đi phước báu của chính mình.

Trong Kinh Pháp Cú, đức Phật dạy: *"Dù nói nhiều kinh điển, nhưng không hành trì, thì như kẻ chăn bò, chỉ đếm bò cho người khác, chẳng hưởng được sữa"*. Cũng như vậy, người có của mà không biết làm việc thiện, chẳng khác nào giữ kho vàng trong nhà mà không biết dùng để cứu giúp người đói khổ. Khi chết đi, vàng vẫn còn đó, nhưng phước đã cạn. Ở đời, thứ còn lại không phải là danh hay lợi, mà là cách ta đối xử với người khác. Một lời tử tế, một hành động nhân ái, một tấm lòng biết sẻ chia - đó mới là *"của cải vĩnh cửu"* mà Phật giáo luôn hướng tới.

Có một vị cư sĩ giàu có từng hỏi Phật: *"Thưa Thế Tôn, làm sao để con vừa có của cải, vừa được lòng người?"* Phật mỉm cười đáp: *"Biết bố thí là có của, biết khiêm nhường là được lòng".* Thật vậy, người biết khiêm nhường thì dù giàu hay nghèo, ai gặp cũng quý. Người biết chia sẻ, giúp đỡ kẻ khó, tự khắc có phước dày, đức lớn. Ngược lại, kẻ khoe của, khinh người, chỉ khiến người khác xa lánh. Cổ nhân dạy: *"Phú quý bất năng dâm, bần tiện bất năng di"*. Nghĩa là, dù giàu sang cũng không được buông thả, dù nghèo khó cũng không thay lòng đổi dạ. Giữ được tâm như thế, ấy mới là giàu thật. Ngày nay, giữa cuộc sống hiện đại, có không ít người chạy đua làm giàu, coi danh vọng là đích đến. Nhưng càng giàu, họ càng thấy cô độc. Bởi quanh họ, không còn tình bạn thật, chỉ có sự lợi dụng và giả dối. Khi ấy, mới hiểu rằng lòng người quý hơn của cải gấp nhiều lần.

Giàu sang mà chẳng được lòng người, đó là một bi kịch âm thầm, nhưng rất thật. Còn nghèo mà được thương, được quý - ấy là hạnh phúc vô giá. Đạo Phật dạy: *"Tất cả phước lành đều bắt nguồn từ tâm thiện"*. Một nụ cười chân thành, một lòng vị tha, một tâm hồn không ganh ghét - ấy mới là tài sản quý nhất mà không ai có thể cướp mất. Thế nên, trong cuộc sống, hãy biết làm giàu, nhưng đừng để của cải làm nghèo tâm hồn. Hãy giữ trong tim ngọn đèn từ bi - để dù sống giữa phồn hoa, ta vẫn còn đó một chỗ bình yên để tựa vào.

Tác giả: **Trà Bình**